

stichting
De Eenzame Uitvaart
jaarverslag 2014

Stichting **De Eenzame Uitvaart**

Van Beuningenstraat 94 C · 1051 XS · Amsterdam · 020.4750765
info@starik.nl · www.eenzameuitvaart.nl

KvK 342422116

Mooi

Als secretaris van het bestuur van Stichting De Eenzame Uitvaart maak ik elk jaar het jaarverslag. Om het voorbije jaar in kaart te brengen, lees ik eerst alle gedichten en uitvaartverslagen nog eens door. Terwijl ik dat doe, moet ik altijd aan mijn eigen dood denken. Want ik zit nu nog ruim in de contacten, maar hoe is dat over twintig of dertig jaar? De gestorvenen aan wie onze dichters van dienst de laatste eer bewijzen hadden immers ooit ook geliefden, vrienden, familie en collega's. Maar van het een kwam het ander. En toen was er niemand meer. Of, bijna niemand, want gelukkig bleek ook in 2014 een aantal eenzame doden minder eenzaam te zijn dan aanvankelijk werd gedacht. Bij één persoon werd bijvoorbeeld een brief van een dochter in Canada gevonden. Daarin schreef ze dat ze zwanger was en graag het telefoonnummer van haar vader wilde hebben. In andere gevallen was er contact met familieleden die graag naar de uitvaart wilden komen, maar geen visum konden krijgen of de reis naar Nederland niet konden betalen.

Het mooiste is het als er op het laatste moment toch nog een naaste op komt dagen. Zoals de nicht van een overleden vrouw. 'Mooi!', zei ze, na de pauze na het uitspreken van het gedicht van Thomas Möhlmann en de erbij behorende muziek. Na afloop van de uitvaart liet ze weten zeer gelukkig te worden van wat we voor haar tante deden.

Dat we iets goeds doen, vindt ook Jet Bussemaker, minister van OCW. Ze noemt De Eenzame Uitvaart in een brief aan de Kamer waarin ze haar cultuurvisie toelicht. Volgens haar zijn wij een schitterend voorbeeld van een project dat met cultuur een antwoord geeft op een maatschappelijk vraagstuk.

Deze verschillende vormen van waardering doen ons goed, maar ze komen u ook toe. Bij deze bedanken we alle donateurs, dichters, verantwoordelijke ambtenaren en overige betrokkenen voor hun rol in het geheel. Dankzij uw bijdrage kon Stichting De Eenzame Uitvaart in 2014 mooi haar werk doen.

Namens het bestuur van Stichting De Eenzame Uitvaart
Mariëtte Wijne, secretaris

Algemene Zaken

Korte geschiedenis Onder een eenzame uitvaart wordt een begrafenis of crematie verstaan die, afgezien van vier dragers en één of meer medewerkers van de Dienst Werk en Inkomen (DWI), door niemand wordt bijgewoond. In navolging van de Groningse stadsdichter Bart F.M. Droog, die stelde dat het schrijven van een gedicht voor een eenzaam gestorven stadgenoot tot het metier van stadsdichter hoort, nam F. Starik in 2002 contact op met de gemeente Amsterdam met het voorstel om bij een eenzame uitvaart voortaan ook een dichter met een speciaal voor de overledene geschreven gedicht aanwezig te laten zijn.

Behalve aan Droog is het ook aan gemeentelijk ambtenaar Ger Fritz te danken dat sinds november 2002 bij een eenzame uitvaart naast bloemen en koffie voortaan ook een dichter met zorgvuldig gekozen afscheidswaarden aanwezig is.

De stichting Sinds 2006 is het initiatief ondergebracht in een stichting en vervult F. Starik met grote toewijding zijn functie als dichter-coördinator. Mede door zijn inzet verschijnen ook in Den Haag en Rotterdam dichters aan het graf van eenzaam gestorvenen. Tevens zijn in onder meer 's-Hertogenbosch, Hengelo, Hilversum, Utrecht, Antwerpen en Melbourne vergelijkbare projecten van start gegaan.

Het doel van Stichting De Eenzame Uitvaart is kort samengevat: een waardig en respectvol afscheid bieden aan overledenen in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, die het ontbreekt aan familie, vrienden of een sociaal netwerk. Dit vanuit de gedachte dat ieder mens de moeite waard is om over na te denken en het verdient om met speciaal voor hem of haar gekozen woorden begraven te worden.

De stichting bereikt haar doel door het stimuleren van de aanwezigheid van een dichter bij de uitvaartdienst en benoemt een coördinator die daartoe de benodigde contacten met dichters en gemeentelijke instellingen onderhoudt.

'Ik kan niet meer nagaan hoe vaak ik dat nu verteld heb. Honderden keren heb ik dat zo ongeveer gezegd. Op een gegeven moment geef je op telkens dezelfde vragen ook steeds hetzelfde antwoord. Je leert spreken in soundbites. Het product, voor zover er van een product sprake is, is de situatie zelf: voor de dichters is dat vrijwel zonder uitzondering een ingrijpende ervaring, omdat het oneindig vreemd is, om bij de kist van iemand die je nooit gekend hebt te komen staan. Als publiekservaring is het waarschijnlijk gewoon een geruststellend idee van hoop, van fatsoen, van medemenselijkheid, een minimale vorm van beschaving. Dat je netjes en met aandacht wordt weggebracht. Na 193 eenzame uitvaarten is het voor mij in zekere zin ook gewoon een beroep geworden, iets dat bij je leven hoort. Die dertien jaren dat ik dit doe hebben mij veranderd, en blijven mij veranderen.' (F. Starik)

Gang van zaken Eén à twee keer per jaar komt het stichtingsbestuur samen om te praten over de financiën, de gang van zaken in de drie EU-steden en wat er verder ter tafel komt. Voor de uitvoering is Starik als coördinator en plaatsvervangend dichter benoemd. Uit naam van de stichting zorgt hij ervoor dat tijdens elke Amsterdamse eenzame uitvaart een gedicht wordt voorgedragen. Starik is tevens verantwoordelijk voor de samenstelling van de Poule de Doods, die uit zeer bekwame dichters bestaat. Als een eenzame uitvaart zich aandient, benadert het Team Rampendienst, Uitvaarten, Pensionbeheer (TRUP), onderdeel van de Dienst Werk en Inkomen Amsterdam (DWI), Starik zo snel mogelijk. Afhankelijk van de beschikbare voorbereidingstijd vraagt hij een dichter een gedicht te schrijven en bij de begrafenis voor te dragen. Soms is Starik zelf dichter van dienst. Hij verzorgt verder de verslaglegging van de uitvaarten, plaatst de gedichten en verslagen op www.eenzameuitvaart.nl, regelt publicitaire zaken en sponsoring en onderhoudt contacten met de coördinatoren in Den Haag en Rotterdam.

Bestuur Jasper Enklaar, voorzitter
André Stam, penningmeester
Mariëtte Wijne, secretaris
Beschermer: mr. Eberhard van der Laan,
burgemeester van Amsterdam

Praktijk 2014

Eenzame uitvaarten In 2014 vonden 22 eenzame uitvaarten plaats: zeventien in Amsterdam (nummer 170 t/m 187), twee in Den Haag (nummer 41 en 42) en drie in Rotterdam (nummer 19 t/m 21).

Met 22 eenzame uitvaarten was het net zo rustig of precies zo druk als in het voorafgaande jaar, met de gebruikelijke piek in de zomer, 'het regent doden', en twee Amsterdamse uitvaarten op de laatste dag van het jaar, 'een vaste gewoonte'.

Het merendeel van de eenzaam gestorvenen was man en had de Nederlandse nationaliteit. Een van de overledenen was nota bene een bekende van Starik, want bezorger van reclamefolders in de Amsterdamse Staatsliedenbuurt. In zijn huis werd een brief van zijn hoogzwangere dochter te Canada gevonden. Zij moet moeder zijn geworden in dezelfde periode dat haar vader overleed. 'Leven en dood hebben elkaar gekruist', aldus Starik in het verslag van uitvaart nummer 170.

Het kwam vaker voor dat de dode levende familieleden had. Sommigen wilden bewust geen contact met de persoon in kwestie, anderen hadden echter heel graag bij het afscheid willen zijn, zoals de moeder van de Hongaarse jongeman die tijdens een storm schuilde in het bushokje dat door een omgewaaide boom werd geplet. Twee weken na de ramp met de MH17 schreef Starik een verslag over het lot van deze man in het bijzonder en over ons aller kwetsbaarheid in het algemeen (nummer 179, 30 juli 2014).

Deze uitvaart vormde voor Starik de aanleiding om met het bestuur zijn idee voor de 'Eenzame Thuisvaart' te bespreken. Het gaat hier om een actieve bijdrage aan de repatriëring van eenzaam gestorvenen die liefhebbende familieleden in het land van herkomst hebben en dus veel beter daar dan hier begraven kunnen zijn. Dergelijke schrijnende gevallen komen eens in de tweeënhalft jaar voor. Onder de paragraaf Plannen en Acties 2015 leest u er meer over.

Privacy Niet in het bezit van familie, wel van een uitvaartverzekering, een bibliotheek vol zeldzame titels en een aanzienlijk geldbedrag dat hij aan Artsen zonder Grenzen naliet, was de heer R. De

dichter van dienst kon in dit uitzonderlijke geval eenvoudig research naar de persoon doen via Facebook, Twitter en LinkedIn. Maar als de dichter iemand eenvoudig kan traceren ten behoeve van het schrijven van een gedicht, dan kunnen andere mensen dat na de publicatie van het verslag ook. Dat vond de dochter van de overleden man van uitvaart 168 geen prettige gedachte, sterker, een schending van haar privacy, zoals zij de Dienst liet weten. Juridisch gezien had ze gelijk, want de doden mogen wettelijk gezien geen privacy hebben, hun familieleden hebben dat wel. Het betreffende uitvaartverslag is van de site gehaald. Bovendien is besloten om, althans op de website, alle namen in alle gedichten en verslagen te vervangen door initialen.

‘Er zijn argumenten. Soms word ik gebeld door iemand die de naam van een verloren familielid gegoogeld heeft. Een tijdlang werden de namen van de doden versleuteld, om niet in de intimiteit van de overledene zelf te treden, maar iedere andere naam behoort ook weer iemand anders toe. En juist die iemand nam dan contact op. Zie dat maar eens uit te leggen. Soms word ik gebeld door nabestaanden, die iets van het portret van hun familielid vinden. Soms is men dan blij – maar blij is het woord niet – iemand terug te vinden, een andere keer verontwaardigd. Dat je leven zomaar op straat ligt. We zijn daar altijd zeer prudent mee omgegaan. Maar het begon toch ongemakkelijk te voelen. Fictionaliseren werkte niet altijd, iemand bij de volledige doopnaam te noemen gaf soms óók complicaties. In overleg met de Dienst, het Bestuur van de Stichting en een paar dichters uit de poule werd besloten het roer om te gooien.’ (Verslag uitvaart nummer 181)

Ministeriële goedkeuring Toch zijn het juist die kleine biografieën, die volgens Jet Bussemaker, minister van OCW, ‘de dode aan de vergetelheid onttrekken.’ Bussemaker: ‘Dit initiatief (De Eenzame Uitvaart, red.) leidt niet alleen tot het voordragen van een speciaal voor de gelegenheid geschreven gedicht, maar het gedicht wordt samen met een liefdevolle biografische schets van de overledene ook op de website geplaatst. Hiermee worden eenzame overledenen aan de vergetelheid onttrokken en behouden zij hun waardigheid.’ Bussemaker schrijft dit medio 2014 in een brief aan de Kamer waarin zij ‘de relatie tussen cultuur en

andere maatschappelijke domeinen' zichtbaar maakt aan de hand van een aantal geslaagde voorbeelden. De brief is bedoeld als een uitwerking van en toelichting op haar visie dat 'cultuur onderdeel is van een brede maatschappelijke agenda'. De volledige brief en lijst met voorbeeldorganisaties staan op: www.rijksoverheid.nl/cultuurverbindt. Het ministerie van OCW wil de komende jaren investeren in kunst en cultuur met verbindende kwaliteiten. Daartoe hebben zes publieke cultuurfondsen zich verenigd in het programma ImpAct, dat onder andere de projecten selecteert die in aanmerking komen voor speciale subsidies. Aangezien het zo belangrijke sponsorgeld van Lira onzeker is geworden en De Eenzame Uitvaart zoekt naar nieuwe financieringsmogelijkheden, komt ImpAct als geroepen. Meer hierover in de paragraaf Plannen en Acties 2015.

Plannen en acties 2014 In het vorige jaarverslag meldden we dat we 2014 vooral wilden gebruiken om financieel de puntjes op de i te zetten. De penningmeester wenste van bank te veranderen én een andere spaarrekening te openen, die - zelfs in tijden van minimale rentepercentages - meer geld opbrengt. Daarnaast was er het voornemen om jaarlijks een kascontrole uit te laten voeren. De kascontrole 2013 is in februari 2014 gedaan door econometrist-dichter drs. Sven Ariaans. Hij is tevens gevraagd de kascontrole over 2014 te doen. Niet gepland, wel gebeurd, is het initialiseren van de eenzame doden in alle verslagen en gedichten op de website.

Verder moesten we afgelopen jaar in actie komen nadat de website van De Eenzame Uitvaart onaangekondigd offline bleek te zijn. Wat was het geval? De provider had rekeningen gestuurd, die om nog onopgehelderde redenen niet waren aangekomen en dus ook niet betaald. Waarna de site uit de lucht werd gehaald. Nadat de facturen alsnog waren betaald, is met hulp van Fenneke Koster, die de nieuwe website heeft gebouwd, en slimme sympathisanten van De Eenzame Uitvaart (die via cachebestanden missende verslagen konden opdiepen) de site snel weer online gegaan. Besloten is om de facturering voor de webhosting voortaan via de penningmeester te laten lopen.

Pers en media

Tot vorig jaar was 'pers, en hoe ermee om te gaan' het belangrijkste punt tijdens bestuursvergaderingen en aanleiding voor een aanzienlijke paragraaf in het jaarverslag. Dit keer kunnen we het kort houden. Het persbeleid dat in nauwe samenspraak met de Dienst is geformuleerd werpt zijn vruchten af. Het beleid bestaat er onder andere uit om in elk geval geen camera's meer in de aula toe te laten tijdens het afscheid van 'spraakmakende' doden. In 2014 gold deze regel bij de uitvaart van de eerder genoemde Hongaar en van de man die drie jaar dood in zijn woning in Betondorp lag. Naar aanleiding hiervan gaf Starik een groot interview in De Telegraaf 8 februari 2014. Voorts kunnen we melden dat er zowel vanuit New York als Londen door journalisten belangstelling is getoond voor De Eenzame Uitvaart. Beide initiatieven zijn doodgelopen.

Financiën

Uitgaven De lasten van de stichting worden voor het overgrote deel gevormd door de vergoedingen aan de dichter van dienst en aan de coördinator van de betreffende uitvaart. De vergoeding aan de dichter van dienst is € 300. Het bedrag per uitvaart per dichter is gebaseerd op het standaardhonorarium dat het Lira-fonds uitkeert aan dichters die ergens, door hen gesubsidieerd, optreden. Dat bedrag is sinds de start van De Eenzame Uitvaart niet gewijzigd.

De coördinator krijgt in Amsterdam een vergoeding van € 300 en in Rotterdam/Den Haag € 150. De coördinator Amsterdam, gezicht van de stichting, krijgt € 300 voor het begeleiden van de dichter, het bijwonen en verslag doen van de uitvaart en het beantwoorden van de vele verzoeken en vragen van pers en overige belangstellenden. Voor de coördinatoren in Den Haag en Rotterdam is de vergoeding € 150 omdat de werkzaamheden zich over het algemeen tot de coördinatie en het verslag van de eenzame uitvaart beperken. Wanneer de coördinator de dichter van dienst was krijgt hij alleen de dichtersvergoeding.

Daarnaast worden er kosten gemaakt voor de website, het drukken en versturen van het jaarverslag en het aanhouden van een bankrekening.

De bestuurders van de stichting krijgen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Desgewenst kan bij wijze van vrijwilligersvergoeding eenmaal per jaar een maaltijd tijdens of na een bestuursvergadering worden gedeclareerd. Van deze mogelijkheid is in 2014 gebruikgemaakt.

Inkomsten De baten van de stichting bestaan uit de vergoedingen van de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Rotterdam van respectievelijk €330, €300 en €300 per uitvaart. Met deze gemeenten is een vorm van contract gesloten. Tot op heden geldt met de Dienst Werk en Inkomen Amsterdam een mondelinge afspraak, waarbij het gecontracteerde Uitvaartcentrum Zuid het afgesproken bedrag direct aan de stichting betaalt. De overeenkomst met de gemeente Den Haag

is stilzwijgend voortgezet. De overeenkomst met de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid in Rotterdam is begin 2012 verlengd. De declaraties bij de gemeenten verlopen probleemloos.

Dekking exploitatiesaldo Per eenzame uitvaart is dus - afhankelijk van de locatie en de vraag of de coördinator als dichter van dienst optreedt - een financieel saldo van tussen de +/+ € 30 en -/- € 270, exclusief de overige kosten. Het tekort wordt gedekt uit bijdragen van derden. De Nieuwe Ooster (begraafplaats en crematorium in Amsterdam) betaalt jaarlijks € 2.500 voor de eenzame uitvaarten. Deze afspraak staat voor onbepaalde tijd. Verder zijn er jaarlijks ook enkele particuliere donaties. Tot en met 2013 kon de stichting bij dreigende financiële nood* een beroep doen op het Lira-fonds, dat zich telkens voor € 5.000 garant stelde. In 2014 bleek dat deze mogelijk door gebrek aan baten bij dat fonds waarschijnlijk niet meer tot de mogelijkheden behoort. In 2015 wordt naar alternatieve financieringsbronnen gezocht.

Financiën 2014 In 2014 vonden 22 eenzame uitvaarten via de stichting plaats. De vergoeding van de drie gemeenten bedroeg € 7.110. De uitgaven aan dichters en coördinatoren waren € 11.850. Er is voor € 1.031 aan bank- en bureaunkosten uitgegeven; € 327 voor de website, € 325 voor het drukken en versturen van het jaarverslag en € 286 voor bestuurskosten. Er kwam € 140 aan rente van de spaarrekening binnen. Er is een bedrag van € 2.845 van sponsors ontvangen; € 2.500 van De Nieuwe Ooster en € 345 aan giften van vijf particulieren. Er resulteerde een nadelig saldo van € 2.787. Dit tekort is binnen het eigen vermogen opgevangen. Het eigen vermogen daalde tot € 7.563.

Begroting 2015 Voor 2015 wordt uitgegaan van 24 eenzame uitvaarten: 17 in Amsterdam, 4 in Rotterdam en 3 in Den Haag. De uitgaven worden wat hoger doordat er een reëel bedrag voor het opmaken van het jaarverslag wordt betaald en voor het mooiste gedicht de Ger Fritz-prijs wordt ingesteld. De begroting 2015

** Van 'dreigende financiële nood' is sprake als het eigen vermogen van de stichting onder de € 5.000 komt.*

kent op grond van deze verwachtingen een tekort van € 3.050. Dit tekort komt ten laste van het eigen vermogen dat dan daalt tot ca. € 4.500. Afhankelijk van de werkelijke ontwikkelingen zal in 2015 of 2016 weer een beroep moeten worden gedaan op aanvullende financiering.

Balans per 31 december 2014

Activa	31.12.2013		31.12.2014	
<u>Liquide middelen</u>				
ING-rekening	63,62		197,74	
Spaarrekening ING/SNS	9.100,00		11.525,00	
	<u>9.163,62</u>		<u>11.722,74</u>	
<u>Nog te vorderen</u>				
Bijdrage De Nieuwe Ooster	0,00		0,00	
Bijdrage Lira Fonds	0,00		0,00	
Nog te ontvangen overig	139,68	rente 2014	98,10	garantiestelling €5000,- rente 2013
<u>Vergoedingen</u>				
Amsterdam	660,00	EU 186/187	330,00	EU 169
Rotterdam	0,00		0,00	
Den Haag	0,00		300,00	EU 40
	<u>799,68</u>		<u>728,00</u>	
	9.963,30		12.450,84	
Passiva	31.12.2014		31.12.2013	
<u>Eigen vermogen</u>				
Algemene reserve 1.1	10.350,84		7.237,21	
Resultaat 2014/2013	-2.787,54		3.113,63	
Algemene reserve 31.12	<u>7.563,30</u>		<u>10.350,84</u>	
<u>Schulden</u>				
Dichters Amsterdam	600,00	EU 186/187	600,00	EU 164,166
Dichters Rotterdam	0,00		0,00	
Dichters Den Haag	0,00		300,00	EU 40
<u>Coördinatie</u>				
Nog te betalen Amsterdam	1.800,00	EU 181,183 t/m 187	1.200,00	EU 165,167 t/m 169
Nog te betalen Rotterdam	0,00		0,00	
Nog te betalen Den Haag	0,00		0,00	
Nog te betalen Overig	0,00		0,00	
	<u>2.400,00</u>		<u>2.100,00</u>	
	9.963,30		12.450,84	

Jaarrekening 2014 en Begroting 2015

	EU 2013	Werkelijk 2013	EU 2014	Begroting 2014
LASTEN				
<u>Vergoedingen</u>				
Dichters Amsterdam	13	3.900,00	17	5.100,00
Dichters Rotterdam	3	900,00	3	900,00
Dichters Den Haag	2	600,00	2	600,00
<u>Coördinatie</u>				
Amsterdam	10	3.000,00	15	4.500,00
Rotterdam	3	450,00	3	450,00
Den Haag	1	150,00	2	300,00
Jaarverslag		294,61		350,00
Website		1.016,40		100,00
Bestuurskosten		56,96		150,00
Ger Fritz prijs				
Bankkosten		82,61		125,00
TOTAAL LASTEN		10.450,58		12.575,00
BATEN				
<u>Vergoedingen</u>				
Amsterdam	13	4.290,00	17	5.610,00
Rotterdam	3	900,00	3	900,00
Den Haag	2	600,00	2	600,00
Totaal EU	18		22	
Donaties		176,11		100,00
Bijdragen DNO/Lirafonds		7500,00		2.500,00
Rente spaarrekening		98,10		65,00
TOTAAL BATEN		13.564,21		9.775,00
SALDO		3.113,63		-2.800,00

EU 2014	Werkelijk 2014	EU 2015	Begroting 2015	Toelichting
17	5.100,00	17	5.100,00	
3	900,00	3	900,00	
2	600,00	3	900,00	
15	4.500,00	15	4.500,00	
3	450,00	3	450,00	
2	300,00	4	600,00	
	324,81		450,00	
	327,05		100,00	
	286,20		250,00	
			100,00	
	94,42		100,00	
	12.882,48		13.450,00	
17	5.610,00	17	5.610,00	
3	900,00	3	900,00	
2	600,00	4	1200,00	
22		24		
	345,00		100,00	
	2.500,00		2.500,00	
	139,94		90,00	7.500 x 1,25%
	10.094,94		10.400,00	
	-2.787,54		-3.050,00	

Plannen en acties 2015

Zoals de penningmeester in bovenstaande financiële paragraaf heeft aangegeven, kampt de stichting niet met urgente doch met dreigende financiële nood. Het wegvallen van een gegarandeerde donatie door het Lira-fonds dwingt ons te zoeken naar nieuwe financieringsbronnen. Eén bron heeft zich inmiddels aangediend in de vorm van subsidies die door ImpAct worden toegekend (zie onderaan paragraaf Praktijk 2014).

Dit programma doet niet aan kleine bedragen. De Eenzame Uitvaart is door het Fonds van de Letteren gevraagd om plan te maken voor besteding van €30.000,-. Het bestuur en de coördinator van De Eenzame Uitvaart hebben tijdens een extra vergadering vastgesteld dat we zo'n bedrag deels zouden willen gebruiken om de gangbare exploitatie voor de komende jaren veilig te stellen en deels om andere projecten mee te financieren, zoals de productie en eventuele vertaling van een derde, allesomvattend boek over De Eenzame Uitvaart, en zoals de nu nog slechts als wens bestaande Eenzame Thuisvaart.

Of we het geld daadwerkelijk krijgen en waar we het dan vervolgens voor gaan gebruiken, is te lezen in het jaarverslag van 2015.

Wel kunnen we vermelden dat we hoe dan ook een Ger Fritz-prijs in het leven gaan roepen. Deze blijk van waardering is voor het meest treffende gedicht en vernoemd naar de ambtenaar die ja zei tegen een dichter bij een eenzame uitvaart. De prijs bestaat uit een standaard bloemstuk zoals dat door de gemeente op de kist wordt gelegd. Ger Fritz vormt de jury en zal de prijs op 2 november 2015, Allerzielen, voor de eerste keer uitreiken aan een van de dichters uit Amsterdam, Rotterdam of Den Haag.

Dichters en gedichten

Op deze en volgende pagina's de namen van de betrokken dichters en enkele gedichten uit 2014, gekozen door de bestuursleden en de coördinator van Stichting De Eenzame Uitvaart. Het laatste gedicht is van Erik Menkveld, een dichter uit de Amsterdamse poule, die op 30 maart 2014 plotseling overleed.

Poule des Doods

Amsterdam

Robert Anker
Maria Barnas
Catharina Blaauwendraad
Wim Brands
Anneke Brassinga
Tsead Bruinja
Eva Gerlach
Elma van Haren
Erik Jan Harmens
Krijn Peter Hesselink
Judith Herzberg
Adriaan Jaeggi †
Hans Kloos
Erik Lindner
Jannah Loontjens
Erik Menkveld †
Neeltje Maria Min
Thomas Möhlmann
Tonnus Oosterhoff
Alfred Schaffer
Rob Schouten
F. Starik (coördinator)
Ilse Starkenburg
Hans Verhagen
Jos Versteegen
Simon Vinkenoog †
Menno Wigman

Den Haag

Gilles Boeuf
Bart Chabot
Edwin Fagel
Hans Groenewegen
Kees 't Hart
Ruth van Rossum
Erwin Vogelezang
Henk van Zuiden
(coördinator)

Rotterdam

Menno van der Beek
Jana Beranová
Daniël Dee
Hester Knibbe
Ester Naomi Perquin
Lans Stroeve
Anne Vegter
Peggy Verzett
Rien Vroegindeweyj
(coördinator)

Eenzame uitvaart nummer 174
I.M. H. J. N. M. (1947-2014)
25 juni 2014
Begraafplaats St. Barbara
Dichter van dienst: Eva Gerlach

rol

Vandaag was jij de dode. Ik, die leef,
sta naast je te bestaan, een eeuwigheid
per ogenblik want eeuwig duurt van nu
tot nu tot nu, leven is altijd. Dood
is Nooit, Nergens, Niets; woorden. Iemand kan
dat zeggen maar niet zijn. Moeilijk te vatten.
Kan iemand naar een dode kijken en
geen mens zien? Dood is Niemand: woorden. Ik
pak je in gedachten in, ik maak je
af in mijn hersens tot op het eind en nog
praat je, sta je op 's morgens, oogvuil, zweet,
adem die stinkt naar wat je gisteren at -
leef je echt niet? Ik, zomaar iemand die
ademhaalt, wil je dode lijf vertellen
aan mijn lijf, ik zoek het woord waarin je past;
het prevelt door je houten jas maar ik ben
te levend voor je taal, het zegt me niks
en Nul is meer dan ik me voor kan stellen.
Dode, sta op. Leg uit wanneer. Waar. Wat.

Eenzame uitvaart nummer 21
I.M. M. A. van O. (1957-2014)
24 maart 2014, 9.30 uur
Algemene Begraafplaats Crooswijk, Rotterdam
dichter van dienst: Ester Naomi Perquin

In memoriam M. A. van O.

Ik dacht, want ik probeer je maar dichtbij te denken, je naar me toe te halen, ergens woorden om te slaan, ik dacht: ik ken een mens als jij - het woont al maandenlang in mij en is daar niemand, haalt geen adem, kan niet blijven waar het is. Maar het moet alles, alles moet het nog en jij: niet meer. Dat telt dus niet. Ik zoek, zoals jij hebt gezocht, hebt afgetast, je zakken nog beklopt, misschien al stappen hoorde in je straat, je hoofd, steeds dichterbij - ik zoek een beeld dat beter past. Misschien dan dit: ik ken het verhaal van een vrouw die de leren jas van haar man na zijn dood in een stoel heeft gezet. Aan tafel. Gevuld met oude kranten. Knoopjes dicht. De mouwen op het blad gelegd. Zo, denk ik tegen alle vragen in, kan ook van jou gehouden zijn. Ooit. Dat je bleef waar je niet was. Dat iemand aanschoof, koffie dronk, het ochtendnieuws besprak, je schouder wilde voelen maar desnoods die jas - En, hoop ik, eerder nog. Toen je slechts onderhuids bestond, begin dat ooit werd liefgehad, toen je niemand maar al iets, beweging onder handpalm was.

Eenzame uitvaart nummer 184
I.M. C. J. van V. (1962-2014)
17 november 2014
Begraafplaats St. Barbara
Dichter van dienst: Jannah Loontjens

*

Er zijn veel dingen die we kunnen laten, laten gaan, laten lopen,
laten barsten, laten vallen, laten zitten, laten staan. Wat u liet
of door wie u werd gelaten - misschien weet het meisje van de
wasserette het - ik weet het niet.

Wat ik weet is dit: u woonde dertig jaar in een halve woning aan
de Marnixstraat. Uw twee broers zag u in die tijd niet. Een half
leven in dezelfde woning, dezelfde straat die buiten u om
veranderde,

panden, telefooncellen verdwenen, mensen met mobieltjes verschenen,
en ook de wereld daarbuiten is een andere, de muur viel, internet
woekerde, war on terror, online affaires.

Veel werd gezocht en gevonden, langere levens, draadloos contact,
de ander in jezelf of daarbuiten, de roes en de liefde, frisse
lucht en vergeving van zonden. Of u iets zocht of juist vond, ik
weet het niet.

U leefde en stierf in afzondering in uw halve woning aan de
Marnixstraat. Ik vermoed dat u de dingen liever liet, liet gaan,
liet zijn, liet leven, aan u voorbij liet stromen. Ook dat is een
manier om te zijn, om te wonen, om te doorleven, om te sterven.

Eenzame uitvaart nummer 20
de heer A. R. P.
11 maart 2014
Algemene Begraafplaats Hofwijk, Rotterdam
Dichter van dienst: Hester Knibbe

Het wordt beslist
i.m. A. R. P.

Een straat met lage flats en eromheen
wat groen dat ligt bestorven in zichzelf
een singel om de hoek en verderop
de supermarkt voor dagelijks rantsoen; men moet

toch wat. Een mens is maar een mens, hij zoekt
al weet hij niet altijd precies naar wat of wie
en hoe. Het was zo'n winter die

niet komen wou, de jouwe wilde maar
niet weg, je vond wat warmte in de roes
en keek vanaf twee hoog over een lint
van tuinen uit, de krokussen in bloei.

Besloot je lijf: het wordt vandaag beslist

een dag van niks, een mooie dag om weg
te gaan, wat moet ik nog met voorjaar
aan m'n kop, ik knijp er tussenuit eer

straks ook de vergeet-me-niet volop.
Het is mijn tijd, ik ben een mens en ooit
bijeengeraapt, verstrooi mij weer.

Eenzame uitvaart nummer 102
N.N.
10 november 2008
Begraafplaats St. Barbara
Dichter van dienst: Erik Menkveld

troosteloos eerbetoon

Liep er een schuld te hoog op? Klapte je uit de school?
Of was je gewoon een klootzak met pech? Wroong time
wroong place. In een koffer en weg. Hoe dwars heb je
god mag weten wie gezeten dat ze je zo afdoende
afsneden van alles wat je bent geweest?
9 oktober jongstleden (lees ik op internet) hesen
medewerkers van de reinigingsdienst te Osdorp die koffer
uit een sloot en troffen je daarin aan. Drie weken
later had je nog steeds geen naam. En warempel:
voor een misdrijf werd gevreesd.
Vanachter mijn dichtbevolkte raam staar ik een tijdje
over de lege vlakke van je leven, stel me je jeugd voor,
je huis, je eten, je muziek, je liefdes, de fatale
gewelddadigheden op je uiterste netvlies, probeer
te reconstrueren wat ik deed
op dat vlijmend ogenblik (praten met de juffrouw
van mijn zoontje over zijn vorderingen met rekenen).
Verlies me weer eens dichterlijk in de gelijktijdigheid
en het weinige dat de mens vermoedt van het hem
voortdurend genadeloos omgevende.
Wie doet er zoiets, denk ik naïef. Degene die jou
in stukken sloeg en als grofvuil in het water smeed is toch ook
uit een moeder geboren, zal toch ook op zweemles gezeten,
op grassprietten gekauwd onder de sterren en ooit huiverend
naast een ondoorgrondelijk lief hebben gelegen.
Alles wat jij hebt bemind, genoten, gehoopt, geloofd,
alles wat je is aangedaan of overkomen,
is onopraakelbaar in die ijskoude sloot gedooft.
Je hebt er geen krantenpapier mee gehaald.
Daarom schraap ik hier deze
woorden bij elkaar - niet als troost,
want wat heb je daaraan als dode, maar als troosteloos
eerbetoon aan het ongehoorde leven dat in je heeft gewoed
voor het voorgoed uit de weg wordt geruimd
'een steek diep', in Vak B, grafnummer 51.

De Eenzame Uitvaart is mogelijk door
Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten
Gemeente Amsterdam
Gemeente Den Haag
Gemeente Rotterdam
Lira Fonds (Stichting Literaire Rechten
Auteurs)
De Nieuwe Ooster (begraafplaats en
crematorium in Amsterdam)
Particuliere donateurs*

Contact

Stichting De Eenzame Uitvaart
F. Starik
Van Beuningenstraat 94c
1051 XS Amsterdam
020.4750765
info@starik.nl
www.eenzameuitvaart.nl
KvK 342422116

Colofon

Samenstelling: Mariëtte Wijne
Grafische ondersteuning: Janneke Bergmans
© Stichting De Eenzame Uitvaart, 2015

*Speciale dank voor het jubilerende
echtpaar dat niet een cadeaulijst maar
ons gironummer onder de genodigden
distribueerde.

Zo nemen we afscheid.
Buigen voor de kist, verdwijnen
naar de overkant waar koffie wordt
geschonken, de aardige koffiejuffrouw
is erg blij als ik haar vertel dat
het echt heerlijke koffie is,
de lekkerste koffie die ik ooit heb
gedronken. Tevreden keren we allemaal
huiswaarts. We hebben een mooie
dienst gedraaid.
